



## Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

# ERP СТАНА НА 10

10 години навърши в първия ден на август една от стратегическите дирекции

Началото е поставено на 1-ви август 2008 година, когато задачата да създа-

За възпитаника на Тулската политехника, инженерът по боеприпаси и



в „Арсенал“ - т. нар. „електронно сърце на фирмата, виртуалният „Арсенал“ - дирекция „Управление на процесите“ (ERP).

де такава дирекция е възложена на инж. Йордан Йорданов, до този момент директор на машиностроителния комплекс 5.

автоматизация на производството, това е интересно предизвикателство.

Продължава на стр. 3

## СЕЛФИ-КОНКУРС

По повод предстоящия празник на „Арсенал“ и неговата 140-годишнина екипът на в. „Трибуна Арсенал“ обявява селфи-конкурс.

В конкурса могат да участват само работещи в „Арсенал“ АД и „Арсенал 2000“ АД.

Всеки участник може да изпраща до 5 броя селфита, като екипът на редакцията ще преценява кои от тях да публикува.

Селфи-снимките да са позитивни и с интересни сюжети.

Те трябва да отразяват живота на арсеналци извън трудовото им ежедневие: свободно време, забавления извън работа, интересни хобита, интересни срещи с интересни хора, посещения на интересни и малко познати места и други.

Изпращайте направените от вас селфита на електронен адрес

[tribuna-arsenal@arsenal-bg.com](mailto:tribuna-arsenal@arsenal-bg.com)

до 14 септември.

Изпратените снимки трябва да бъдат придружени с информация за автора на снимката, къде работи, професия.

Най-добрите селфита ще бъдат публикувани в сайта [zakazanlak.bg](http://zakazanlak.bg) и в празничния брой на вестника в края на месец септември.

Най-ярките и креативни фотосюжети ще влязат в Top 12 и ще послужат за илюстрации на електронен фирмен календар за 2019 г., издание на работещите в „Арсенал“ АД, който ще бъде публикуван в сайта.

Очакваме вашите креативни селфи-идеи!  
Успех!

## ДВЕ НОВИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ СА РАЗКРИТИ В ТЕХНИЧЕСКИ КОЛЕЖ – КАЗАНЛЪК

Две нови специализации са разкрити в Технически колеж – Казанлък. Колежът е част от Технически университет – София.

Учебният план по специалността „Технология на маши-

ностроене“ е конструиран така, че да отрази спецификите на индустриалния профил на Казанлък. За целта са създадени две групи дисциплини, представляващи отделни специализации в обучението. Едната обединява дисциплини, свързани с хидравликата и пневматиката, а другата включва

дисциплини под общото название „Използване на металорежещи машини с ЦПУ“. Дисциплините са разпределени в различни семестри, като се следва естествената им последователност, а студентите преминават обучение и по двете специализации. Специализацията „Хидравлика и пневматика“ дава на професионалните бакалаври широки възможности за успешна реализация не само в Казанлък, но и в цялата страна. Тя обединява трите дисциплини: „Хидравлични и пневматични машини“, „Хидравлични и пневматични задвижващи системи“ и „Експлоатация и диагностика на хидравлични и пневматични машини и системи“.

По време на обучението студентите разглеждат подробно кавитацията и смукателната височина при хидравличните машини, устройството и действието на клапани с обмен принцип на действие и др. Изучават основни схеми на задвиж-

ване на машини и инсталации в различни области на машиностроенето, транспорт, строителство, селско стопанство и др. Също така студентите разглеждат въпроси, свързани с конструкцията, пресмятането и действието на хидравличните и пневматичните задвижващи системи. Изучават и основни алгоритми за диагностика на типови повреди в хидравличните и пневматичните машини, елементи, устройства и задвижващи системи.

Другата специализация в Технически колеж – Казанлък е свързана с използването на металорежещи машини с ЦПУ и е създадена в отговор на обстоятелството, че именно това високотехнологично оборудване е базата на модерното машиностроително производство.

Продължава на стр. 3



## МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори



Идънред България [www.edenred.bg](http://www.edenred.bg)  
Edenred Тел: +359 2 974 0220 [bulgaria@edenred.com](mailto:bulgaria@edenred.com)

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Дабрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Юлия Младенова, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

# „АРСЕНАЛ“: ПРАЗНИКЪТ НА ЦАРИЦА МАРИЯ

Мария носи името на баба си по майчина линия – „Бог да я прости!“ – изпратили я в деня на нейното име – на 15-и август, Успение на Пресвета Богородица... Едва ли това „съвпадение“ е случайно, мисли си внучката. Но това е денят, когато единствено у тях не е имало празник. Всъщност, празнували са мълчаливо. Има

ме Преход. Не успяла да влезе в Института за медицински сестри. Вече не съжлява. 25 години покъсно тя решава, че все пак образованието ще си го изучи. Не в медицина – сега учи инженерна специалност. Невъзможно щеше да е, ако нямаше шанса, който „Арсенал“

да са против „загубата“ на време в учене, все пак, когато човек учи, се откъсва за известно време от праксата си работа, разсъждава момичето, което и сега има излъчването на Царица на розите. Няма как да го скрие – бухалата коса, скулите на лицето, дълбоки очи... Но фактът, че в пролетта на 1991-а точно тя е абитуриентката-символ на Красотата на Доли-

отдавна е разкрила пред силата на един мъж – Георги. Музикант. Казанлъчани го знаят. От ученическите групи, през вестите за пътуващите по корабите покрай Норвегия, до сегашните му изяви в местен нощен пиано-бар. Мария обича пътуванията, но със съпруга си е пътувала малко. Предпочита да си остане в Казанлък, а сега се радва, че на дългите му отсъствия вече е сложен

нямало. Времето е такова, че й дават един кристален сервиз. Пази си знаковата медна роза, каквато имат повечето спечелили титлата. Пази си и ценна кутия за бижута, подарена от група японци. Не толкова заради самата кутия, а заради онова топло усещане, което дошло между нея и тези хора отдалеч в мига, когато се срещнали. За Царица 1991 това са важни неща – нещата, които обик-



*„Всяка втора жена на света се нарича Мария... Имена, имена... Но за мен, само една“ – пееше Борис Годжунов навремето. Кой е пял това, вече малко си спомнят, но рефренът „Мария, Мария...“ си тананикаме винаги покрай празника Голяма Богородица. „Има много Марии в „Арсенал“, но Царица е само една...“ – това далеч не е песен, това е факт. Рефрен от личен път – живот, който може да се запее. От една Мария с фамилия Върбанова. Не защото тази Мария споделя живота си с истински музикант, а защото тя така живее, че усеща дните си като благодарна песен. „Благодарна съм!“, казва просто Мария Пейчева – Върбанова, Царица Роза на Казанлък – 1991. Благодарна е за всичко, което има. Семейството, работата. Въпреки че определено е необичайно да намерим една същинска Царица Роза, вместо из поките на някоя тиха администрация, пред равномерното бръмчене на един, макар и „мини“, но, все пак – струг. „Арсенал“ – Завод 4/110.*

и такива празници – молитви. Мария Върбанова е вярваща, християнка. От тези, които влизат в храма не само по празник, а и в делника. Не от страх от лошото, което може да ги застигне, та в църквата да измолят Бог злото да ги прескоки. Тя е от тези, които искат да благодарят. Всеки Божи ден. И Мария ми го казва с първите си думи: „Тук, в „Арсенал“, имам работа. Не се срамувам, че работя това, което работя. Преди да получи човек трябва да даде. Работа има, не е върно, че няма. Има хора, на които не им се работи. Не всички неща, които искам, са свързани с пари...“

Мария идва в „Арсенал“ в трудните първи години на онова време, което нарича-

дава чрез обучението на място, което фирмата провежда съвместно с Пловдивския университет. Не е лесно инженерството. Но става възможно по схемата: работа и лекции тук, в „Арсенал“. Разбирането, което преките началници дават, е факт. Началникът на цеха ни е чудесен човек, казва Мария за Христо Савов. Което не значи, че той е мекушав – в „Арсенал“ началниците са строги, усмихва се Върбанова. Но друго тя не си и представя. Защо работата го изисква. И защото Савов и другите, които Мария познава, държат да бъдат справедливи. А Мария цени справедливостта. Биха могли

ната, Мария Пейчева рядко коментира. И никога не изтъква. „Когато научиха, че съм била Царица Роза, колелите, сякаш, не повярваха“, смее се тя. Сега някои от тях понякога се шегуват: „Айде, Царице, да свършим това...!“

## Царица Роза 1991 е скромнен човек

Така я възпитали у дома. С майка – учителка и баща – военен няма как да бъде друго: дисциплината, отговорността и стремежът за добре свършване на работата се предпочитат. В днешно време на хората с тези качества у нас не им е лесно – хитростта е качество за напредък, далеч по-успешно от горните три. Но арсеналската царица е това, което е. И такава се харесва. Не е безкритична. Като човек с лични принципи, предпочита общуването с хора себеподобни. Подбира ги, защото общуването е за нея нещо важно. Споделеното е важно. С точните хора. Най-близкият човек, с когото Мария споделя всичко, е нейната сестра Юлия. Психолог, педагог, социален работник. Двете пътуват заедно. Скоро били на остров Закинтос. Тайни помежду си нямат. „Обичам да говоря!“ – бързо си признава Мария. Толкова обича това взаимно разкриване на човек пред човека, че понякога намиляра това за своя слабост. Женската си слабост тя

край. Двамата заедно гледат порастващия тийнейджър – синът им, също с името Георги. Георги-младши е дълго чакано дете. За идването му на бял свят Мария също е благодарна. На Господ и Света Богородица. Освен всичко и дори – преди всичко останало, идващият празник за нея е Ден на майчинството. Синът е център на вселената на Мария вече 11 години. Но точно затова тя знае, че стабилното в себе си и готово да порасне като сериозен човек дете трябва да расте в средата, където има и майка, и баща. Изобщо, семейството е важно нещо, чета в очите на Царица Роза 1991. В него тя играе „лошото ченге“, но играе със скритата радост, че у тях расте любопитно и търсещо момче. Нищо, че обича повече футбола и компютрите, отколкото книгите, „както ние навремето“. Светът днес е друг, отчита Мария. Парадокс е, че: „Животът е един и същ“.

Спомените за главната си роля в най-популярното за Казанлък от 50 години на насам събитие – конкурсът за Царицата, Мария пази като нещо интересно, което се е случило някога в живота ѝ. Отишла без очаквания. С абитуриентската си рокля – като всички тогава. Специален тоалет нямало. И роклята била къса. Шита е от местна шивачка – в магазините през 1991-а няма голям избор. Не е ходила като Царица Роза никъде по света, награди специални и кой знае какви подаръци също

новено наричаме „човешки отношения“. Момиче от въздушната зодия „Везни“, тя признава, че равновесието, като бързо взимане на решение, не ѝ се отдава лесно. Затова пък онова, което въздушните хора носят в себе си и което отваря сетивата за необикновените светове на изкуството, никак не е чудно и за Мария Върбанова. Театърът е нейното детство. Музикалният театър на „Искра“ от най-силните му години. Театър – балет – детство, за Мария са едно. В балетната школа отива съвсем малка и до края на ученическото си играе в трупа. Обича оперетите, танца, радостта на съпреживяването: изпълнител – публика... мириса на сцена. От магичните си срещи край кулисите тя помни най-много силата на таланта и човечността на Видин Даскалов. „Той не се правеше на звезда, а всъщност беше звезда“, казва Мария Върбанова. Точно като нея: не говори за това, но, всъщност, чист факт е, че тя е Царица Роза на Казанлък 1991. Тази година Мария бе избрана и в журито на конкурса, за който тя никак не вярва, че е предрешен и предсказуем. Вярва в това. Може би, защото на „царуването“ си тя не гледа като на празнично изключение. За Мария Върбанова празникът е всеки Божи ден. Има и други царици на розите. Има и други Марии. Но за „Арсенал“ – тя е само една.

Диана Рамналиева

Продължение от стр. 1

# ERP СТАНА НА 10

Мащабите на „Арсенал“ са такива, че изискват и налагат смели решения от смели хора.

И се започва.

В началото сам, после ид-

мощта на „Арсенал 2000“. Част от работещите в дирекцията са и обучители в Центъра и ежедневно са на разположение на колегите си по заводи в помощ на

мационни мрежи, оферирани и договори за доставка, техническа подготовка на производството и управление на конструкторски спецификации и технологии, планира-

ни КПП, RF-ID за предаване и приемане на ключове, вътрешен сайт за публикуване на вътрешни нормативни документи и др. Интегрирани са ERP Техноклас и закупените системи ТЕРЕЗА (за управление на кадри и заплати) и CRM Arsenal 2000 (Customer Relationship Management).

За мащабите на дейността може да се съди по следния факт: в мрежата на дружеството са включени над 1000 компютъра, като във всеки един момент около 600 потребители ползват ERP системата.

Така на практика всеки дивизион от работещите в двете дружества има работа и

цията няма да се получат. Този, който не става, бързо разбира това и си тръгва. Тези, които остават, се развиват. Затова в тази дирекция няма текучество, колективът е здрав и сплотен, тук са и най-младите началници във фирмата: момчета и момичета, поели ръководни функции и отговорности, преди да навършат 30 години - инженери, програмисти, специалисти по автоматизация на процесите.

Категорични са, че са тук по две причини: възможността за развитие и да научат нови неща и заради шефа - инженер Йордан Йорданов. Изключителен професионалист и невероятен човек.

Лоялен, точен, справедлив.

През настоящата година в дирекцията имат и други поводи за гордост, откъдето големият рожден ден: три новородени бебета. И куп левенти за женене.

И понеже спецификата на работата на момчетата и момичетата на инж. Йордан Йорданов е такава, че са свързани в обща верига и искрено и в комплект се радват на всеки такъв житейски или професионален успех на колега. И споделят празниците си.

Като десетият рожден ден. С наздравяца за успех и здраве, за сполуката на фирмата.

„Защото - има ли го „Арсенал“, ще работим и ние“, безотказен и проверен от времето извънсофтуерен алгоритъм.

## Софтуерното сърце на „Арсенал“



ват Яни, Жана, Нина, Пепи и така до днешните 47. Толкова хора наброява колективът на дирекцията към днешна дата.

Над 95% от екипа на „Управление на процесите“ са висшисти. Бакалаврите са задължени да завършат магистратури, а тези с опит, но без висше, задължително бакалавърска степен. С компетентията и знанията директорът Йорданов не търпи компромиси.

Без изключение всички, които започват работа в дирекцията и тези, които ще работят на различни работни места със системата за управление, преминават през специално обучение, на финала му полага изпит.

Който не се справи, не започва, категорични са от дирекцията.

За обучението и подготовката във фирмата е създаден и специален Център за обучение, оборудван с по-

тяхната работа.

Когато се създава дирекцията, целта е да се внедри софтуерна система за управление на ресурсите и процесите в предприятието - така, че да дава възможност да се управлява и контролира работата във всички структурни звена в реално време: от офертата и поръчката към планирането, доставката и съхранението на материали, планирането и управлението на производството, отчитането, съхранението и експедирането на продукцията.

Всичко това е реализирано и е плод на работата и усилията на целия екип на дирекцията: хора с различни професии (инженери, програмисти, икономисти, учители), хора с уникални умения, усвоили и смежните професии на свързаните с дейността процеси (изграждане на високотехнологични инфор-

не, себестойност, счетоводно отчитане, контрол на качеството на продукта, складиране и експедиране на готовия продукт, управление на качеството на всички основни и спомагателни процеси в дружеството). Всеки един се явява методист в своята област, обучава и контролира дейността на съответните специалисти по заводи и дава своя безценен принос за prosperiteta на дружеството.

За 10 години от дирекцията са разработени, внедрени и интегрирани със ERP системата още дузина подсистеми, като ОЕТ (с нея работят всички икономически отдели и отчетници по цехове), ПОРТАЛ (пропуски за всички материални активи), ПОЛИГОНИ (заявки и резултати от изпитвания), системи за: баркодovo проследяване на производството на оръжие, раздаване на работно облекло, фейс-контрол за вътреш-

нява да познава на различни етапи и раздели системата ERP и свързаните с нея системи, за да може да изпълнява работните си ангажменти.

Сред гордостите на директора инж. Йорданов на практика е всеки един от слушателите му, тъй като без съвестното отношение към работата и изключителния професионализъм, който тя изисква, нещата в дирек-

„Трибуна Арсенал“

Продължение от стр. 1

## НОВИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ...

„Използване на металорежещи машини с ЦПУ“ осигурява пълноценна подготовка за рационална експлоатация на машините с цел точна, производствена и рентабилна обработка. Дава на професионалните бакалаври широки възможности за успешна реализация. Оператор, технолог, програмист на машина с ЦПУ - това са търсени, уважавани и добре заплатени професии. Специализацията „Използване на металорежещи машини с ЦПУ“ включва четири дисциплини: „Металорежещи машини с ЦПУ“, „Технологични процеси за машини с ЦПУ“, „Програмиране и настройване на машини с ЦПУ“ и „Диалогово и САМ програмиране“.

Учебните програми и по двете специализации в Технически колеж - Казанлък предвиждат множество практически упражнения по всяка дисциплина. Практическото обучение се разширява значително чрез специфичните за колежанското образование ежеседмични практикуми.

Кандидат-студентската кампания продължава до 28 август 2018 г., като документи се подават в учебния отдел на колежа в Младешкия дом в Казанлък или на адрес: kazanlak@tu-sofia.bg. Колежаните са с всички права на редовни студенти.

ТЕХНИЧЕСКИ КОЛЕЖ - КАЗАНЛЪК

## Сцена

За поредна година ансамбъл „Арсенал“ ще е основен организатор и участник в Младешкия танцов фестивал „Българска роза“ в Приморско. Тазгодишното му издание е 10-то поред.

Фестивалът се провежда от 20 до 25 август в морския град с преобладаващото участие на руски самодейни състави. В петте фестивални вечери ще участват над 800 деца и младежи от различни страни, лагеруващи край морето.

От миналата година към танцуващите състави се присъединиха и японски танцьори, приети на ансамбъл „Арсенал“.

Всички участници получават специални подаръци - малки медни рози, дар от японското посолство у нас, като символ на приятелски жест, каза за „Трибуна Арсенал“ Христо Стоянов, ръководител на ансамбъл „Арсенал“ и член на групата „Експерти за Казанлък“.

През септември за арсеналските танцьори - малки и големи, предстоят други две предизвикателства - песенният фестивал „Орфей пее с морето“ и поредната японска среща, в която арсеналци ще имат честта да танцуват пред императорското семейство.



„Трибуна Арсенал“

## Покана за празник

За поредната традиционна среща на бивши и настоящи машиностроители отправят покана от Завода за металорежещи машини – Завод 5 на „Арсенал“ АД. Срещата е посветена на 140-тата годишнина на „Арсенал“ и 53-тата годишнина на завод 5. И тази година тя ще е на

**6-ти септември от 12 часа  
в ресторант „Капитал“.**

Желаещите да се включат могат да заявят това до 31-ви август и да внесат при организаторите сума от 17 лева.

За повече информация, справки и записване:  
Стефан Русев - 088 942 4801  
Кънчо Попов - 0897 872 188  
Георги Георгиев - 0896 665 309 или 04326/ 23 46  
Костадин Грахов - 0888 285 628  
Тодор Дерменджиев – втр. тел. 27-91  
Секретар Завод 5 – 0431/ 5 24 50

**Добре дошли сте!**

Да празнуваме заедно Деня на машиностроителя!

## Нов учебник за бъдещите инженери

Излезе от печат нова книга в помощ на подготовката по специалните дисциплини на студентите от специалност „Технология на машинострое-

ни с ЦПУ – обработващите центри за високоскоростна обработка. Именно с тези машини и прилагане на най-авангардната технология за

обработване чрез рязане в момента – високоскоростната обработка, могат да се постигнат едновременно трите големи цели: точна, производителна и икономична обработка. Така се откриват възможности за конкурентноспособно българско участие на световния пазар с широка гама от изделия с висока норма на рентабилност, каквито са детайлите

със сложни обемно-профилни повърхнини, изработени от актуални за съвременната индустрия материали, като стомани с висока твърдост, алуминий и алуминиеви сплави, магнезий, графит и др.

В „Основни определения“, които предхождат изложението на материала, са дадени разширени дефиниции на редица базови понятия в областта на високоскоростната обработка, технологиите, режещите инструменти, гравитните елементи и системи на обработващите центри.

В част Първа – „Високоскоростна обработка“, се разглеждат принципните въпроси на високоскоростната обработка – процес на високоскоростното рязане, режещи инструменти, инстру-

## Шанс за работа в



Инструменталният завод в „Арсенал“ АД – Завод 6 търси да назначи работници и специалисти за следните позиции:

**1. Настройчик на ММ с ЦПУ** за работа на програмна фреза или вертикален обработващ център – 3 души.

Описание на длъжността:  
• Комплектоване и настройка на технологичната екипировка и необходимите режещи инструменти.  
• Следене за точността при работа с машината и нанасяне на корекции от пулта за управление на машината.  
• Разчитане и работа с управляващи програми.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническа документация.  
• Познания по програмите на Fanuc.  
• 2 години стаж по професията.

**2. Настройчик на ММ с ЦПУ** за работа с программен оптически шлайф – 3 души.

Описание:  
• Комплектоване и настройка на технологичната екипировка и необходимите абразивни инструменти.  
• Следене за точността при работа с машината и нанасяне на корекции от пулта за управление на машината.  
• Разчитане и работа с управляващи програми.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническа документация.  
• Познания по програми-

ране на Fanuc.

**3. Фрезист на универсална фреза**

Описание:  
• Комплектоване и настройка на технологичната екипировка и необходимите режещи инструменти.  
• Установяване, центроване и закрепване на детайли със сложна конфигурация.  
• Обработване на плоски детайли и отвори, фрезеване на външни и вътрешни повърхнини, канали и различни профили.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническата документация.  
• 1 година стаж по професията и умения за самостоятелна работа на машината.

**4. Електроерозист**

Описание:  
• Установяване, центроване и закрепване на детайли към машината.  
• Следене за точността при работа с машината и нанасяне на корекции от пулта за управление на машината.  
• Разчитане и работа с управляващи програми.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническата документация.  
• 1 година стаж по професията и умения за самостоятелна работа на машината.

**5. Шлайфист**

Описание:  
• Комплектоване и настройка на технологичната екипировка и необходимите абразивни инструменти.

• Следене за точността при работа с машината и корекции на машината.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническата документация.  
• 1 година стаж по професията и умения за самостоятелна работа на машината.

**6. Шлосер**

Описание:  
• Пробива отвори, нарязва резби, изпилява и припасва детайли и сборки.  
• Шмиргелова с ръчен или стационарен шмиргел. Заточва режещ инструмент.

Изисквания към кандидатите:  
• Завършено техническо образование /средно или висше/.  
• Разчитане на конструктивно-техническата документация.  
• 1 година стаж по професията и умения за самостоятелна работа.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД [www.arsenal-bg.com/kadri](http://www.arsenal-bg.com/kadri) или да ги получат от гише „Пропуски“ на Централния портал от 7,00 до 17,00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес [kadri@arsenal-bg.com](mailto:kadri@arsenal-bg.com) или подадени лично в Приемната на фирмата всеки делничен ден от 10,00 до 12,00 часа на адрес гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4.

**За повече информация:**

**0885 079 187**  
**инж. Ивайло Арнаудов,**  
**Директор на Завод 6**



нето“ на Техническия колеж. Книгата-учебник е със заглавие „Обработващи центри за високоскоростна обработка“. Неин автор е доц. Пламен Угринов, преподавател в Техническия колеж – Казанлък към Техническия университет – София.

Книгата е предназначена за специалистите от машиностроителния сектор, заети с конструирането и практическото използване на металорежещи машини с ЦПУ. За ползотворна работа с нея е необходим читателят да има базова подготовка по металорежещи машини с ЦПУ.

Целта е да се представи фактологичен материал за устройството, техническите характеристики и технологичните възможности на представителите на висок клас металорежещи маши-

ностроителни центри, охладяне и мазане на зоната на рязане, САМ-системи за генериране на управляващи програми.

В част Втора – „Обработващи центри за високоскоростна обработка“, се представят характерните особености на тези машини – компонувки, носещи системи, вретени възли, подавателни преводи, системи за ЦПУ, направляващи, измервания върху машината, закрепване на заготовките, устройства за отвеждане на стружката, системи за техническа, санитарна и екологична безопасност, системи за автоматична смяна на инструментите и заготовките и др. Разглеждат се конкретни представители на различни по компонувка технически възможности и предназна-

чание обработващи центри, като са предпочитани машини на водещи производители.

Книгата става факт благодарение помощта на „Полимета С“ ООД, „ЕСД България“ ЕООД, „Maschinenfabrik Berthold Hermle“ AG. Съдържа 362 страници, издател е „Авангард Прима“.

Може да бъде доставена до предпочитан офис на ЕКОНТ и СПИДИ на цена 25 лв. Студентите от Техническия колеж в Казанлък могат да я получат на преференциални цени в Учебния отдел на колежа след началото на учебната 2018/2019 г.

Авторът на книгата – доц. д-р инж. Пламен Угринов, е завършил Москов-

ския институт за металорежещи инструменти „Станкин“ по специалността „Автоматизация на машиностроенето“ със специализация „Конструиране на металорежещи машини с ЦПУ“, където по-късно защитава докторска дисертация. Работил е в Централния научно-изследователски институт за металорежещи машини – София (ЦНИИММ) в направление „Обработващи центри“.



Продължава на стр. 6

# АРСЕНАЛСКО СЕМЕЙСТВО ДЕЛИ ЕДНА СТУДЕНТСКА СКАМЕЙКА

26 са студентите от „Арсенал“ в първия випуск на Техническия колеж в Казанлък. За новата учебна година до момента са кандидатствали 35 арсеналци. По Студентската програма на „Арсенал“ към Техническия университет в София, филиал Пловдив, се обучават 48 арсеналски работници, в две групи по 24 души. Сред тях трима души са завършили дуалното образование на ПГ „Иван Хаджиенов“ през миналата година. През 2018 година учениците, завършили дуалното обучение в Механотехникума, са 36. Четирима от тях вече работят в „Арсенал“, а двама са сред първите кандидат-студенти за втория випуск на Техническия колеж в Казанлък. Има поне още 8-10 желаещи от възпитаниците на Механото да се включат в академичното образование, което предлага колежът.

„Ако в Казанлък нямаше възможност да следваме висше образование, никога нямаше да бъдем трима

готовка и огромен опит. От близо 6 години е в Завод 5. Разбира, че не само отговорностите, но и изисква-

половинка в семейството, която стриктно следи учебния процес. Завършила е гимназията по хранител-

ме да релаксираме някъде навън, – споделя жената, която не само върти домакинството у дома, ходи на работа в завода, не пропуска лекциите в събота и неделя, взема си всички изпити. – Изпитите бяха тежки, особено физиката за мен. Мъжът ми помага с практическите упражнения, аз със записките. Комбинираме се, помагаме си и вървим напред“. Елена е убедена, че с желание, воля и амбиция човек може с всичко да се справи, да постигне много и да стигне далеч в своето развитие.

Сред студентите-колежани на „Арсенал“ е и **Нела Топалова**. Тя е техничар още от училище. Завършила е „Студена об-

че винаги съм била свързана с машиностроенето. Първата година най-трудни ми бяха висшата математика и съпроматът, но през втората започват интересните предмети. Целият курс се подкрепяме, помагаме си, станахме чудесен колектив“. Нела Топалова признава, че изпитите са били трудни, почти един след друг, освен това – ходиш на работа, имаш и ангажменти въкъщи. „Но колкото и да е трудно, важно е да не се оправдаваш, а да се справяш и да продължаваш напред“, казва жената, която е категорична, че от това обучение човек може само да спечели.

**Пламен Мандов** се слави като майстор-машиностро-



студенти в една къща“, категоричен е началникът на цех 5/510 Динко Кънев. В неговия дом днес студенти са той самият, неговата съпруга Елена, която е оператор на машини с цифрово-програмно управление в цех 5/530, и техният син Цветомир. Само дъщерята Даниела още е ученичка, но и нейният път най-вероятно ще тръгне към академичното образование, след като завърши средното училище. Особено при този пример въкъщи.

**Динко Кънев и Елена Кънева** са студенти, успешно взели всичките си изпити и преминали във втори курс на специалността „Технология на машиностроенето“ в Техническия колеж в Казанлък към Технически университет – София. Синът Цветомир е трета година студент в Пловдивския филиал на ТУ-София, специалност „Компютърни системи и технологии“.

Динко Кънев е завършил „Топла обработка на металите“ в емблематичния Механотехникум на Казанлък. Започва работа в „Арсенал“ през 1990 година. Още преди казармата работи в завода, има малко прекъсване, но отново се връща тук. Работил е по различни изделия в Завод 1, има стабилен практическа под-

нята към него като ръководител на цех 510, където се изработват корпуси и камери за специалното производство, налага непрекъснато да се развива. Затова не се поколебава да се запише в първия випуск на Техническия колеж в Казанлък.

**Нела Топалова**

„Идеята е много добра, дори трябва да стане – споделя началникът на цех 5/510. – Началото беше трудно, работа, лекции, ангажменти въкъщи, но вече свикнахме с това. Хубаво е нещата да се развиват в бъдеще и тук да се завършва и магистратура“. Като ръководител на цех, задълженията му са много, непрекъснато е ангажиран с производството, затова чистосърдечно си казва, че понякога няма възможност да ходи на лекции. Но затова насреща е Елена. Нежната, но и бойна

но-вкусова промишленост в Павел баня, от 3 години е в „Арсенал“. Когато става ясно, че в Казанлък се разкрива Технически колеж към Техническия университет в София, семейството бързо взема решение да



работка на металите“ в Механотехникума в Казанлък и започва работа първо в Шейновския завод. Сега работи в сектор „Нормиране“ на 0/341. От 30 години е арсеналски кадър. Пре-

ител. Настройчик е в цех 5/510. Завършил е Механотехникума и от 1987 година е в „Арсенал“. Той е човекът, с когото конструкторът инженер Николай Куцаров е усвоил най-сложните детайли на пистолет „Арсенал Компакт“. Инж. Куцаров е и човекът, който мотивира Пламен Мандов да продължи с надграждането на знания. Пламен става един от първите студенти в колежа. „Аз съм практик, – споделя машиностроителят Мандов, – но сега трупам обем от теоретични познания. Радвам се, че взех това решение, сега с удоволствие надграждам. Никакво отказване“. Човекът, който се е сраснал със завода, си признава, че първата година е било трудно. Нов ритъм на живот, непрекъснат цикъл: работа – следване – дом, и пак, и пак. Понякога ангажиментите в цеха не му позволяват да посещава някои лекции, но той задължително наваксва въкъщи и е един от първите, които предават курсовете си задачи. Важен е стимулт. А в този случай той е да се развиваш, да стигнеш до по-високо ниво, да докажеш на себе си, че можеш. Това е философията на хората, за които преодоляването на трудностите е вкусът на живота.

**Юлия Младенова**



Продължение от стр. 4

## Нов учебник за бъдещите инженери

Участвал е в конструирането, изпитването, изследването и внедряването на редица обработващи центри, производствени модули и системи. Бил е ръководител на лаборатория за изпитване и изследване на обработващи центри.

От 1989 г. работи в сферата на висшето техническо образование. Преподавател е в Технически колеж - Казанлък към Техническият университет в София, където е и организатор на учебната дейност. Основните, водени от него, курсове са свързани с устройството, приложимостта, технологията, програмирането и настройването на металорежещите машини с ЦПУ.

e-mail: [ugrinov.pl@gmail.com](mailto:ugrinov.pl@gmail.com)[www.ugrinov.com](http://www.ugrinov.com)[www.cnc-programming.dir.bg](http://www.cnc-programming.dir.bg)

ТЕХНИЧЕСКИ КОЛЕЖ - КАЗАНЛЪК

## Иди и виж

Четиридневни Богородични тържества в град Шипка, посветени на храмовия празник „Успение на Пресвета Богородица“. Денят на Голяма Богородица е и празник на гр. Шипка.

### 15-18 август, гр. Шипка

15 август - тържествена Света литургия в храм „Успение на Света Богородица“; изложба „Шипка в сърцата ни“ - Чирпанлиева къща.

16 август - демонстрация на изработване на сапун с ароматни билки и цветя - Чирпанлиевата къща, театрална постановка.

17-август - Екопоход по „Пътека на здравето“; Литературна вечер с книгите на Георги Георгиев и специалния гост на Шипка - Емилия Друмева, секретар по правните въпроси на президента Румен Радев.

18 август - празничен обреден курбан за здраве и благоденствие на жителите на град Шипка.

Вечерта пред сградата на кметството Прабългарската школа „Бага-Тур“ ще представи своя авторски спектакъл „Сказание за меча на Бага-Тур“;

Празнична програма „Шипка пее и танцува“.

\* \* \* \* \*

25 август - Паметник на Свободата връх Шипка - 141 години Шипченска епопея.

\* \* \* \* \*

30 август - 2 септември - Празници в Долината на тракийските царе

Програмата очаквайте в следващия брой на в. „Трибуна Арсенал“.

# МЛАДИТЕ НА БАЛКАНИТЕ

## ВСЕ ПОВЕЧЕ АПОЛИТИЧНИ, С КОНСЕРВАТИВНИ ЦЕННОСТИ И ЖЕЛЕНИЕ ЗА ПОВЕЧЕ ОБЩНОСТ В ЖИВОТА ИМ

62% от младите хора в 10 страни на Балканите считат, че държавата трябва да увеличи присъствието си и собствеността си върху бизнеса и индустрията.

Също толкова е и делът на тези, за които демокрацията е една добра форма на управление.

Данните са от представително изследване за нагласите на младите хора, направено през февруари тази година от Фондация „Фридрих Еберт“ едновременно сред 10 хиляди младежи от страните от бившия соцлагер на Балканите.

Основните изводи и тенденции от него бяха представени в Казанлък от политолога и преподавателя в СУ доц. Борис Попиванов по време на Балканска младежка кръгла маса.

По думите му, изследването установява, че „много млади хора се определят като десни, но на практика са леви, без да го знаят“, предвид декларираните от тях ценности и приоритети.

86% от младежите в тези страни считат, че правителствата трябва да полагат повече отговорност за осигуряването на грижи за всеки, както и че „ножицата“ между бедни и богати следва да не е толкова „разтворена“. Така считат 76% от участвалите в Балканското изследване.

Като тревожни политологът определи сериозно намаляващия процент на младите хора, за които доброволството не е ценност и за които е установено ниско равнище на желание за политическо участие. По този показател България е с много тревожни нива

- само 1% от младите хора са заявили, че се занимават с политическа работа.

За последните 4 години три пъти е намалял интересът сред младите за политическа работа, показват данните от изследването.

Според политолога, тенденцията в това отношение е стряскаща.

Намалява желанието за емиграция, но въпреки това то се запазва в достатъчно високи стойности сред младите хора от Балканите, като най-желаната за емиграция страна е Германия. Изключение правят данните само за младите хора от Черна гора, за които Германия не е най-предпочитаната държава за нова родина.

Парадоксална, според доц. Попиванов, е тенденцията сред младите хора в България и Македония. Данните от изследването установяват, че три пъти по-малко са младежите в двете страни, които се определят като „леви“, декларирайки обаче нарастващ стремеж към повече общност, солидарност и заедност, в сравнение с младежите от останалите страни, бенефициенти в изследването.

В останалите страни тези съотношения са приблизително еднакви или с лек преход на определящите се като „леви“ млади хора.

Изследването отчита и растящ процент на неприемане на хомосексуализма млади хора на Балканите.

Още по темата на стр. 7

## Хроника

Своеобразен сватбен рекорд ще отбележи Казанлък на 18 август тази година, става ясно от заявките за бракосчетания в казанлъшкия „Гражданско“.

Това е и най-сватбения ден за тази година в Казанлъшко.

За този ден, който е събота, мераклиите да сключат граждански брак в града на розите са 12 младоженски двойки. Сред тях е и тази на народния представител от ГЕРБ Борис

Кърчев. Той ще се бракосъчетае за дългогодишната си тейтска спътница повече от 12 години. В ролята на шафери ще са двамата синове на народния представител.

Броят на сватбите на 18 август в Казанлък е без аналог за последните пет години. Другият фуул сватбен ден през август е на 8-ми, когато заявките за граждански брак са от 8 младоженски двойки. Така комбинацията от

08.08.2018 се записва и с 8 броя сватби.

През септември сватбени се очертават дните 1-ви и 9-ти, когато ще се съберат официално повече от 8 сватбени двойки.

От началото на годината до края на юли новите семейства в Казанлък са 184.

За същия период на годината казанлъшките бебета са 334, като 150 от тях са родени в чужбина и са с пресъставени актове за раждане в Община Казанлък. Така на практика половината от новите граждани на общината не са родени и не живеят в нея към момента.

Тенденцията е от последните десетина години, но през настоящата бележи своеобразен бум.

\* \* \* \* \*

ИМ „Искра“ в Казанлък получи изключително ценно дарение от живеещата от 18 години в Канада българка Емилияна Благоева.

Тя и семейството ѝ получили ценната книга, датирана към 19 век, от възрастна жена с поръчката да я отнесе в България.

Според първичната експертиза става въпрос за Месецо-слов - църковен или народен календар с посочени дни в памет на светци и годишния кръг от църковни празници. В православния календарът влиза в състава на такива богослужебни книги като служебник и типикон.

След задължителна реставрация дареното издание ще бъде представено на гражданите и гостите на Казанлък.



### Благодарим!

Екипът на Завод 5 поздравява своя директор инж. Петър Щирянов по случай навършването на кръгла 10-годишнина, откакто заема този пост. Благодарим, г-н директор! За дадените ни възможности. За подкрепата в трудните моменти. За примера как се вземат решения с мъжество и решителност!

Пожелаваме Ви енергията и харизмата, с която ни водите, да не Ви напускат и да докосне нови хоризонти!

Доц. Борис Попиванов:

# ИДЕ КРИЗА ЗА ПОЛИТИЦИ

Днешната случайност на хора в политиката е нищо в сравнение с кризата, която се задава, твърди преподавателят по политически идеологии доц. Борис Попиванов

**Господин Попиванов, един от негласните изводи на направеното мащабно европейско изследване сред младите хора от 10 страни на Балканите показва, че успешно работи тенденцията за опростяване, оглупяване и неолевяване на младите хора? Така ли е?**

- Младите хора преминават през различни етапи в т. нар. преход: първият етап е т. нар. етап на индивидуализма, после е етапът на спасяването поединично, етап на егоизма, ако искате, който през последните години ми се струва, че започна да се преодолява. Нашите данни показват това, че все повече младите хора ценят своето семейство, ценят своите приятели и общностите, в които се намират, и все повече и повече изпитват стремеж към солидарност с хора, които са в по-неравностойно положение и в по-уязвими групи. Във все по-голяма степен са склонни да помагат, но само там, където виждат, че е интересно за тях. Те се чувстват чужди и далечни за традиционната политика, на традиционните форми на политическо участие, на традиционните модели, с помощта на които политиката функционира у нас. Поради което и ние ги смятаме за апатични, за асоциални, за млади хора без връзка с голямото общество. А всъщност те не са такива, те търсят своя собствена перспектива, търсят своя собствена социалност и в този смисъл у тях, според мен, има и голям лав потенциал, който на този етап не се реализира изобщо. Делът на младите хора с леви убеждения е доста нисък, защото лавото не е престижно изобщо в България. Лавото стои на много ниски нива на приемливост, то няма силно, убедително медийно присъствие. Много още причини могат да бъдат дадени, за да обясним този феномен, включително и това, че родителите на тези, днешните, млади хора, са онези млади хора от началото на 90-те години, които правеха промените, за които промяната, доброто, перспективата, прогресът, са анти-леви. Те са като отрицание на лавото. И затова това свхващане, това разбиране, по някакъв начин се предава от родители на техните деца, които всъщност са днешното младо поколение.

**Не е ли парадоксално обаче, че всички тези качества, ценности към които се стремят днешните млади да притежават, на практика ги превръщат в леви млади хора,**

**като категорично отричат това те самите?**

- Точно така. И това, струва ми се, е нормална европейска тенденция. И това се наблюдава в цяла Европа, където възрастните поколения са по-консервативни и по-десни, а младите търсят промяната, защото считат, че светът е несправедлив и трябва да го променят.

**Но у нас не е така?**

- Да, но започва да се усеща тази тенденция. Но не като самоидентификация, не като разбиране за това, че са леви, още по-малко пък като партиен ангажимент с една или друга фор-

мация, а просто като едно общо усещане за света, което обаче още не е сигнално до момента, когато ще бъде осъзнато. Твърде много са левите хора, които твърдят, че са десни и в същото време силно заявяват леви приоритети и ценности: грижата за другия, държавната намеса, по-високите пенсии и така нататък, все неща, които биха изненадали мнозина наблюдатели, ако някой ги причисли тези млади хора към десния аспект.

**В същото това из-**

следване на фондация „Фридрих Еберт“ констатираме и твърде интересен и много показателен факт по отношение на обезпокоителна тенденция сред новите млади хора в България: спадането три пъти за период от само четири години, от 2014 до 2018 година, на интереса на младите хора към политиката изобщо. Това е страшно. Означава ли, че днешният политически елит няма да има наследници и при това - при по-добро възпроизводство? Как, като учен, преподавател и анализатор, четете този факт?

- Точно това е големият проблем, който ние в изследването смятаме, че се формира. Този факт означава не само нисък интерес към политиката, това е липса на желание за вземане

на участие в политическото състезание. Означава също индиферентност към всички форми на политическо участие, към членство във всички форми на политически партии, към това, което традиционно наричаме политика. Всичко това след не толкова много време, след 10-15 години, ще постави голям проблем пред възпроизводството на политическия елит в България. Ние и сега казваме, че в голямата си степен политическият ни елит е основан на случаен подбор, че твърде много случайни хора има в политиката. Тогава обаче сегашната случайност ще

фона на това, че няма увеличени обеми на съзнателно култивиране на политически интерес, на политическо образование, на някакъв тип политическо мислене, това ще става все по-голям проблем в бъдеще.

**Каква е тогава рецептата: от политологична, от политическа, от обществена гледна точка?**

- Ако имаше рецепти, щяхме да ги дадем. Проблемът е сериозен, наистина. За жалост аз не виждам бързи възможности за промяна, но във всеки случай нещо, което звучи идеалистично и клиширано, е, че политиките трябва да разберат, че съществува и нещо повече отвъд най-близките избори и че младото поколение може и да не гласува толкова, но то ще има голямо значение за техния собствен живот, когато самите ни политици остаряват. Така че трябва да се грижат повече и за своето бъдеще, грижейки се за младите.

**... оказва се, че проблемите за доходите, образованието, сигурността могат да „клекат“ пред другият далеч по-фундаментален проблем: отказ от политическото?**

- Точно така. И този проблем ще ни се стовари след не толкова много време.

**И още един интересен факт „изскача“ от изследването за младите хора на Балканите: растящата нетърпимост към хомосексуализма. Как да четем този факт на фона на разкрепостените млади?**

- Това се обяснява с тенденцията на нарастване, която се констатира като цяло към консервативни ценности. Нетърпимост към приемането на мигранти, бежанци. Това паралелно върви с все по-голямо отблъскване със семейството. Все по-голям процент млади хора заявяват, че биха искали да дадат на своите деца, когато те самите имат деца, възпитание, каквото са получили от своите родители. Което е доста интересен факт при положение, че младите хора са повече бунтари и им трябва повече време да разберат, че това, което са получили от своите родители, е било добро възпитание.

**Как изглежда образът на съвременния млад българин през 2018 година?**

- Много сложен и противоречив, но и все по-социален.

Деляна Бобева



37-годишен, роден в София. Доцент по политология. Преподава политически идеологии във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Автор на изследването „Новият избирател“, както и на статии в областта на политологията, пише в различни научни списания. Научната област, в която работи, и интересите му са свързани с политическите идеологии, теорията на гражданството, младежките изследвания.

**Как се обръща подобна тенденция и това повече грижа на политиките ли е или семейна работа?**

- Семействата са такива, каквито са. Към тях не може да се отправят каквито и да било претенции за това в какви политически ценности възпитават децата си. Грижа, особено ангажимент, отговорност на политиките

**следване на фондация „Фридрих Еберт“ констатираме и твърде интересен и много показателен факт по отношение на обезпокоителна тенденция сред новите млади хора в България: спадането три пъти за период от само четири години, от 2014 до 2018 година, на интереса на младите хора към политиката изобщо. Това е страшно. Означава ли, че днешният политически елит няма да има наследници и при това - при по-добро възпроизводство? Как, като учен, преподавател и анализатор, четете този факт?**

- Точно това е големият проблем, който ние в изследването смятаме, че се формира. Този факт означава не само нисък интерес към политиката, това е липса на желание за вземане

на участие в политическото състезание. Означава също индиферентност към всички форми на политическо участие, към членство във всички форми на политически партии, към това, което традиционно наричаме политика. Всичко това след не толкова много време, след 10-15 години, ще постави голям проблем пред възпроизводството на политическия елит в България. Ние и сега казваме, че в голямата си степен политическият ни елит е основан на случаен подбор, че твърде много случайни хора има в политиката. Тогава обаче сегашната случайност ще

**Това в голяма степен обяснява избора на толкова случайни хора сега в политиката, навлизането в нея на хора без политически биографии, често с биографии от по две изречения. Нещо повече: не само избор на случайни, но и „циментирането“ на същите тези случайни хора в политиката...**

- Въпросът е, че тепърва ще става много по-зле. На

# ГРЕЙС КЕЛИ

## Най-елегантната жена в света

**Грейс Патриша Кели.** Тя е третото от 4-те деца в семейството на Джон и Маргарет Кели. Той - милионер, с три златни олимпийски медала по гребане, собственик на печеливш строителен бизнес,

пускнички. На 20 г. прави своя дебют на Бродуей, но след това дълго не получавала роли. Играла на живо в тв спектакли, до 1953 г. - в 60 тв постановки. Научавала репликите си за два дни.

остане като любимка и муза на Хичкок. Великият режисьор я обожавал, наричал я „вулкан с леден връх“. Тя се снима в три негови култови филма: „Набери „У“ за убийство“, „Прозорец към двора“, „Да хванеш крадец“.

През 1954 г. Кели получава „Оскар“ за прекрасно пресъздадения образ на страдаща жена на алкохолик в „Провинциалистката“. Получава и премия от Нюйоркския кръг на критиците за най-добра актриса. След ролите си в „Зеленият огън“, „Мостовите на Токо-Ри“, „Лебед“ и „Висше общество“, само на 24 г., тя е вече жива легенда...

По това време, приемайки условията на родителите си за 6-месечен изпитателен срок, се годила за модния дизайнер Олег Касини, син на руски дворянин-емигрант, с два неудачни брака.

**Сватбата на века.** С любовта на живота си, принцът на Монако Рение III - на 31 г., мъдър, остроумен, честен и срамежлив човек, с лек проблем с телгто, Грейс - на 26 г., се запознава по време на фестивала в Кан през 1955 г., където оглавява-

прочута булчинска рокля е копирана безброй пъти от звезди и кралски особи. От нея е вдъхновена и сватбената рокля на Кейт Мидълтън. Има дори и кукла Барби в такава рокля. Другата рокля, до подколяното - за сключването на гражданския брак, била от дантела в светло розово. Ръкавиците и обувките - също. Вместо пищен букет, Кели носела скромно букетче от момини сълзи. На гостите били поднесени черен хайвер, раци, шампанско и огромна 6-етажна сватбена торта, тежаща близо 100 кг. След грандиозното тържество, завършило с фойерверки, младоженците се отправили на 7-седмичен круиз с яхта - подаръкът им от Онасис. 10 г. по-късно годишнината от сватбата им ще бъде ознаменувана със златна монета в 20-хиляден тираж.

**Принцеса.** Тази роля на Грейс продължава 25 години. Заради нея слага край на артистичната си кариера. В Монако било забранено да се излъчват филми с нейно участие. През 1962 г. тя ще откаже на Хичкок да се снима в „Марни“. През 1976 г. обаче ще се присъедини към борда на директорите на Туентиът Сенчъри Фокс. Позволявала си все пак да излиза на сцена - рецитирала стихове в поетични вечери.

Дори финансирала проект за собствен театър в Монако.

Животът ѝ като принцеса бил посветен на протоколни задължения и благотворителност - открила в Монако болница, детска градина, посещавала приятели за деца и възрастни хора. Появата ѝ се отразила на финансовото положение на княжеството, туристическият поток се увеличил.

„Естествената роля на жената е да бъде основа на семейството“, смятала Кели. И се посветила на това, на децата и любимия пудел Оливър. С Рение имат две дъщери - Каролин и Стефани, и един син - Албер, бъдещият наследник на трона на Монако. В семейството царяло разбирателство. „Ядосването не решава нищо“, казвала Грейс. Рение имал тежък характер, понякога избухвал,



Роклята, с която Кели получава „Оскар“

но бил много гризлив съпруг и баща.

Мария Рашкова

**Модна икона.** Грейс Кели покорявала и с неподражаемия си стил, разглеждан днес като своеобразен учебник. Любимият ѝ цвят бил зеленият. В морско зелено била копирана от рокля на церемонията по награждаването ѝ с „Оскар“ - най-скъпата рокля, правена някога от художничката по костюмите Едит Хед. Един метър от плата струвал 4000 долара. По-късно в зелено били боядисани и стените на залата, определена за първото ѝ раждане.

Често предпочитала тоалетите и аксесоарите на Диор. В ежедневието носела дрехи в пастелни цветове, кашмирени пуловери, ризи с мъжка кройка, панталони Капри, костюми от две части, равни мокасини, всякакви поли - разкроени, прави и скъсени. Харесвала бели ръкавици, шалове, големи слънчеви очила, шапки и тюрбани. Перлите и бижутата, изработени от майстори-ювелири специално за нея, допълвали перфектния ѝ вид. Годежният пръстен, подарен ѝ от Рение, бил на Cartier.

Завоювала мястото си на най-елегантната жена в света, и днес Грейс Кели продължава да бъде символ на класа и стил, митриран от мнозина, но достигнат от малцина.

**Известната чанта Kelly bag.** Грейс имала няколко чанти на Hermès: черна, кафява, бежова, червена и в тъмно зе-



лено. През 1956 г. тя използвала чантата си, за да прикрие бременността си от дебнещите ѝ папараци. Снимките бързо обикаляли света, а чантата получавала името на принцесата и става най-продаваният модел на марката. Снимка в сп. Life от 1958 г. я нарежда сред най-известните чанти на века. А когато Грейс се появява със счупена ръка, вързана с шал Hermès, създава нова мода за този аксесоар.

**Катастрофата.** На 13.09.1982 г. Грейс Кели и дъщеря Стефани, на 17 г., с претоварена с багаж кола, се връщали в Монако от ваканционната им резиденция - на 35 мин. път с много завои. Грейс предложила на шофьора да кара тя. Навлизайки в опасен завой, познат като Дяволското проклятие, колата се блъснала в каменната бариера и полетяла в пропастта. Стефани имала няколко наранявания. В безсъзнание и с вътрешни кръвоизливи, 52-годишната Грейс била откарана в болница. Скенер разкрил, че малко преди катастрофата тя е получила удар, довел до загубата на контрол над колата. Лекарите преценили, че състоянието ѝ е безнадеждно. На следващия ден в 22:55 ч., с позволенieto на Рение, животоподдържащите системи били изключени...



Тя оглавява класацията на 100-те най-елегантни жени в света на сп. „Уоман джърнъл“. Следват я Одри Хепбърн и принцеса Даяна.

**Грейс Кели /1929 - 1982/ е американска актриса и принцеса на Монако.** Снима се в 11 холивудски филма, 3 от тях на Алфред Хичкок: „Могамбо“, „Зеленият огън“, „Набери „У“ за убийство“, „Прозорец към двора“, „Да хванеш крадец“ и др. Партнирала си е с Франк Синатра, Бинг Кросби, Кларк Гейбъл, Гари Купър. През 1954 г. получава „Оскар“ за ролята си в „Провинциалистката“.

През 1956 г. напуска киното. Омъжва се за Рение III и става принцеса на Монако. Имат три деца - две дъщери и настоящият престолонаследник Албер II. Кели загива при катастрофа през 1982 г. Погребана е в катедралата „Св. Николай“ в Монако, където през 2005 г. е погребан и съпругът ѝ.

Тя е първата актриса в Америка, чийто лик е на пощенска марка - 1993 г. През 2014 г. излиза филмът на Оливие Дакан „Принцесата от Монако“ - с Никол Кидман в ролята на Грейс. Албер II и сестрите му излизат с официално изявление, според което лентата е исторически неточна.

През с. г. у нас в „непознатиТЕ“ излиза филмът „Грейс Кели - грешница или икона“. През 2017 г. излиза биографичният роман на Берта Браун „Грейс Кели. Как да станеш принцеса“. През 2018 г. в Торонто е открита изложбата „Грейс Кели - от филмова звезда до принцеса“, изследваща мита за красивата американка.



ла американската делегация. Фотографът Пиер Галант решил да ги снима за обложката на „Пари Мач“. Подавайки ръка на принца, Грейс била образец за изисканост. Рение бил във възторг.

Този път семейството ѝ не се възпротивило на брака. На Грейс вече ѝ се искало да бъде съпруга и майка. Когато на 12.04.1956 г., след като изменил 4 хиляди мили с океанския лайнер, принцът пристигнал, за да вземе своята принцеса, Грейс изглеждала потресавашо - с дълго елегантно тъмно палто и кръгла бяла шапка. Над главите на двамата от един самолет се посипал дъжд от бели и червени карамфили - подарък от Аристотел Онасис.

Семейството на Грейс трябвало да плати зестра от 2 млн. долара, но я платил самият принц. Сватбата им - пища и бляскава, се състояла на 18 април.

Гледана е от над 30 млн. души. Хиляди хора ги приветствали по улиците на Монако. Дворецът бил декориран до неузнаваемост, церемонията събрала над 600 гости, сред които звезди от Холивуд и кралски особи.

Рение бил в мундир, избродирен със златни листа и окичан с ордени и медали. У Грейс в този ден имало нещо мистично... Сменила две рокли. Едната - за венчавката, дело на Хелън Роуз, била подарък от филмовото студио MGM. Изработена от изискана брукселска дантела и обита с със стотици перли, роклята отнела 6 седмици на екип от 60 шивачки. Тази

**Незабравимите роли.** Талантът ѝ бил равен на красотата ѝ. Била истинското съвършенство.

Заради нея филмът Country Girl е заснет черно-бял, т. к. цветната картина щяла да разкрие красотата ѝ, а героинята трябвало да е отчаяна от живота домакиня. Актьорската ѝ кариера продължава 6 години, в биографията си има 11 филма. Работи с най-известните режисьори в света и е сред най-ярките звезди в Холивуд. Дебютът ѝ в големото кино е през 1951 г. - с малка епизодична роля в „Четиринадесет часа“. Бързо я забелязват. Още на следващата година излиза филмът на Фред Зинеман „Точно по пладне“, номиниран в 7 категории и спечелил 4 „Оскар“-а. Холивуд бил вече сериозно заинтересуван от



В „Провинциалистката“

магнетичната Грейс. В Африка тя се снима в „Могамбо“ на Джон Форд, заедно с Кларк Гейбъл и Ава Гарднър. Кели е номинирана за „Оскар“ за второстепенна женска роля и печели „Златен Глобус“.

В историята на киното тя ще

тя - първият треньор на женския отбор на Америка по лека атлетика. Грейс е родена на 12.11.1929 г. във Филаделфия. Кръстена е на сестрата на баща си, починала много млада. Детството ѝ минава безгрижно в богатия им дом - триетажна къща в колониален стил с шест спални, която синът на актрисата - принц Албер II, отваря за посетители през 2018 г.

Първите си стъпки на сцената прави, когато е на 12 г., в пиесата „Не храни животните“ на чичо ѝ Джордж Кели, носител на „Пулицър“. Учи в малка частна гимназия в Пенсилвания. Баща ѝ бил твърдо против решението ѝ да стане актриса, смятал, че актьорството е на крачка от проституцията. Въпреки това Грейс постъпва в Академията за драматични изкуства в Ню Йорк. В нея се влюбил манекенът Херби Милър: „Пред очите ми изплува едно ангелско създание“. Представил я на своя фотограф и така тя станала модел на почасова работа. Във втори курс, след строг подбор, попаднала в групата на режисьора Дон Ричардсън, на 30 г. „Никога не съм виждал нещо по-прекрасно“, казал влюбеният Дон, но в същото време признавал, че Грейс „има страхотна визия, но не и вокална сила“, гласът ѝ бил тих.

Грейс завършила академията като една от най-добрите ви-

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:  
 Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com  
 Делана Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg  
 Диана Рамналиева: e-mail: diana\_ramnalieva@abv.bg  
 Юлия Младенова: 0882 98 70 14  
 Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолетка Петкова: 5 74 55